

חדשות מדע וסביבה

סערת החורף הגבירה את סכנת קריסת המצוקים

מצוק החוף באזור גבעת אולגה נסוג בתוך ארבעה חודשים פי 30 מהמוצע השנתי הארץ, צפרייר רינת, 8 באפריל 2011

מצוק החוף בישראל נתון מדי יום לסכנת קריסה, אך סערת החורף העזה שפקדה את הארץ בדצמבר החריפה משמעותית את הסכנה בכמה אזורים, כך עולה ממחקר של המכון הגיאולוגי הפועל במשרד התשתיות הלאומיות. לפי ממצאי החוקרים, באזור מסוים של החוף, דרומית לגבעת אולגה, המצוק נסוג בתוך כמה חודשים בקצב של פי שלושים מהנסיגה השנתית האופיינית לאזור החוף.

ד"ר עודד כץ וד"ר עמית מושקין מהמכון הגיאולוגי ערכו לאחר סערת החורף מדידות של מצוק החוף בכמה אזורים וגילו נסיגה משמעותית מאוד של המצוק - חלקים גדולים ממנו אף קרסו אל החוף. נסיגת המצוק בחוף של גבעת אולגה הגיעה בתוך ארבעה חודשים לשבעה מטרים, בעוד קצב הנסיגה הממוצע של מצוק החוף בישראל הוא לרוב 20 סנטימטרים בשנה.

החוקרים השתמשו במד טווח הפועל באמצעות לייזר ומוודד כמאתיים פעם בשנייה את טווח המצוק באזור מוגדר, שממופה ברזולוציה של סנטימטרים. כך מציין ש"מדידות חוזרות פעם בחודש והשוואה של המפות מראות את השינויים בפני המצוק. ניתן לומר היכן היו התמוטטויות ומה נפח החומר שגלש בין המדידות. לנו יש כעת מדידות לפני הסערה ואחריה ברצועות החוף, שכל אחת מהן היא באורך של מאתיים מטרים".

בחוף פלמחים אירעה לפני כמה שבועות קריסה גדולה של מצוק סמוך לבית הקברות של קיבוץ פלמחים. למקום אף הובאו כלים כבדים כדי לפנות את שברי המצוק ולוודא שלא נקברו תחתיו אנשים. בנוסף, לפני כשבועיים אירעה עוד התמוטטות בהיקף גדול בחוף סידני עלי בצפון הרצליה. גם מצוק החוף בקיבוץ געש קרס, אך בהיקף מצומצם יותר.

כך מסביר שבמסגרת המחקר נערכו גם מדידות בחופים של הרצליה וגעש, וטוען כי ההתמוטטויות שאירעו בשבועות האחרונים היו קשורות גם הן לסופה של דצמבר. לדבריו, הממצא המעניין ביותר של המחקר הוא שהסערה הגדולה ערערה את יציבות המצוק החופי, ועד היום לא חזר המצב לקדמותו.

"אנחנו לא יודעים עד מתי תימשך ההתמוטטות הקשורה בסערה", ציין כץ. "כרגע זה ממשיך ואנחנו עוקבים על מנת לתעד את הדעיכה חזרה לקצב הנמוך של גלישות ונסיגת המצוק. מאחר שמדובר על כשל מצוק מתרחב, אנחנו מתריעים על סכנה גבוהה מהרגיל בחודשים הקרובים בשהייה בסמוך למצוק ובעיקר ליד בסיסו".

בתוך כך, השבוע אישרה הממשלה תוכנית בהיקף של חצי מיליארד שקלים למיגון מצוק החוף. התוכנית בנויה על תכנון ארוך טווח של הגנות, אך קובעת שבמקרים דחופים על רשויות מקומיות לנקוט פעולות הגנה מיידיות.

מצוק החוף בהרצליה. "מדידות חוזרות ונשנות פעם בחודש והשוואה של המפות מראות את השינויים"

